

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VII. An hæc in rebus poßibilius complacentia, necessaria sit, an
libera.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

Alarcon hic, disp. 3. cap. 3. P. Arriaga hic, disp. 2. 4. sect. 5. quam etiam sententiam ut probabiliorem cenfeo amplectendam.

IV. *Ostenditur, non repugnare Deo amore creaturarum pure possibilium.*

Ratio est primò, nam ex parte objecti est sufficiens bonitas ad terminandum actum amoris; & ex parte Dei amor ejusmodi nullam arguit imperfectionem, ergo. Secunda pars probatur, quia nec ex parte objecti pure possibilis, Angeli exempli gratià, leonis, aut hominis, est aliquid mali, nec etiam ex parte modi tendendi apparet quidquam Deo indignum; ergo nulla sequitur in Deo imperfectio ex eo quòd affectu aliquo feratur ad pure possibilium.

V. *In rebus possibilibus est bonitas sufficiens ad terminandum amorem.*

Prima itaque pars antecedentis probatur primò: non enim bonum tantum simpliciter, seu actu existens, sed etiam secundum quid, terminare potest amorem; nos quippe res in eo statu amare possumus, seu prout abstrahunt ab omni existentia: imò in hoc consistit amor strictus, ergo & Deus amare illas poterit. Omne ergo bonum, siue sit bonum simpliciter, siue tantum secundum quid, est objectum voluntatis, & consequenter hæc, ubicunque objectum suum invenit, prodire poterit in actum, & erga illud affici.

VI. *Uterius ostenditur rationem aliam quam boni in rebus possibilibus reperiri.*

Secundò probatur: de omni namque bono utili, seu conveniente, eo modo quo est utile & conveniens, gaudere quis potest, ubi non est peculiaris ratio in contrarium, sed res possibile quòd possibile, sunt aliquo modo, saltem per modum conditionis, Deo utiles; primò, quia, ut supra diximus, nisi creaturæ essent possibile, Deus non haberet omnipotentiam. Deinde, in omni sententia sunt saltem per modum conditionis utiles ut Deus aliquid ad extra possit producere; res siquidem possibile ad hunc effectum aliquà ratione conducunt, qua non conducunt impossibile: ergo sub hac ratione possunt à Deo amari, & Deus in iis complacere, seu gaudere.

VII. *Non in omnibus rebus possibilibus complacentiam habet Deus.*

Dixi, ubi non est specialis ratio in contrarium; in peccato quippe possibile, peccatum cum sit, peculiaris cernitur ratio cur in eo Deus non complacere. Erice tamen citatus num. 9. & alii Deum aiunt amare peccatum possibile, merè ut connotat omnipotentiam divinam, tanquam terminus illius; ut enim præcisè esse potest ab omnipotentia, non est malum, sed tantum ut aptum est procedere à facultate creatà: sicut enim actualis concursus ad peccatum est malus tantummodo ut procedit à voluntate creatà, ut sic enim est difformis rectæ rationi; non ut procedit à Deo, sic namque est secundum rectam rationem, est enim conforme rectæ rationi ut Deus servet indemnem libertatem creaturæ, camque compleat: hoc enim faciendo, exercet perfectissimè munus causæ primæ in quo nihil malum aut rationi difforme: sicut, inquam, actualis ad actum peccaminosum concursus non est malus ut procedit à Deo, ita nec malus erit idem concursus possibilis.

Quorundam circa peccatum possibile discursum.

VIII. *Quo sensu complacet Deus in creaturis possibilibus.*

Dices: amare est velle bonum, Deus autem non vult bonum creaturis pure possibilibus, nam velle iis bonum est velle illas existere, quod tamen non vult; sic enim non manerent intra limites pure possibilium. Respondeo, hoc ad summum probare, Deum non amare creaturas possibile amore benevolentis proprie sumptæ, quæ sortè vel includit vel insert beneficentiam: habet nihilominus affectum quendam erga eas, per quem complacet in earum prædicatis essentialibus, quòd scilicet ejusmodi sint, quæ non repugnent poni à parte rei; quam complacentiam non habet, nec habere potest de impossibilibus.

Dices secundò: S. Thomam hic, quæst. 19. a. 6. ad 2. asserere Deum non velle omne bonum, sed illud solum quod existit in rebus creatis; hujusmodi autem non sunt pure possibilium. Contra: nam S. Thomas hic, quæst. 20. art. 1. ait, amorem esse de bono siue habito, siue non habito; id est, de bono abstracto ab existentia, & non existentia: ergo censet ferri posse actum amoris in rem mere possibilem. Respondeo itaque S. Thomam ibi solum loqui de voluntate efficaci; quærit enim utrum voluntas Dei semper impleatur: unde cum dicit Deum non velle omne bonum, intelligit ita ut velit efficaciter illud producere: hoc enim sufficiebat illius intento.

IX. *Non negat S. Thomas Deum amare creaturas pure possibile.*

SECTIO SEPTIMA.

An hæc Dei in rebus possibilibus complacentia, necessaria sit, an libera.

PROBABILIIUS mihi videtur, complacentiam illam esse necessariam. Omisiss aliis probationibus, ratio videtur, quòd Deus necessariò amet se, ac suam omnipotentiam, & consequenter ea quæcumque Omnipotentia essentialiter connectuntur: quod addo propter peccatum, quod licet aversetur Deus in quantum est quid contra rationem, & præcepta Dei; ut tamen præcisè est terminus Omnipotentia Divinæ, multi putant posse Deum de illius possibilitate complacere: quod minus difficile est, si malitia peccati consistat in privativo.

I. *Hic Dei amor respicit creaturas pure possibile, est necessarius.*

Hæc quidem ratio probat, complacentiam quam Deus habet de creaturis possibilibus, ut relucet in Omnipotentia Divinæ, & ut sunt terminus illius, esse necessariam; ut verò ad eandem terminatur in seipsis, multi putant hanc complacentiam esse liberam, nec in iis quidquam reperiri, quod ad illas, etiam affectu simplicis complacentia profectendas, divinam voluntatem rapiat.

II. *Sine complacentia de rebus possibilibus in seipsis necessaria.*

Mihi tamen dici posse videtur, hanc complacentiam Dei in creaturis possibilibus esse necessariam: ita P. Granado hic, tract. 3. num. 5. P. Herice hic, tract. 2. disp. 18. cap. 1. num. 8. & P. Arriaga hic, disp. 2. 4. sect. 6. num. 4. 4. Ratio est: tum quia nihil contra hanc necessitatem afferri potest, quod magnopere urgeat, ut ex argumentorum solutione mox constabit: tum quia, ut rectè ibidem observat P. Arriaga, nullam arguit in Deo imperfectionem hujusmodi complacentia; nullum enim tollit Dei in creaturas dominium, cum ex vi hujus complacentia non magis teneatur eas producere, quam non producere, est quippe simplex & inefficax tantum complacentia, sicutque merè in prædicatis earum possibilibus: ergo non est cur Deo denegetur, maxime cum in hoc actu vitetur difficultas actus liberi, quæ, quantum possumus, est declinanda.

III. *Hæc Dei complacentia est necessaria.*

Probant alii sectandò: in Deo enim, inquit, dari nequit pura omisissio; ergo aliquem voluntatis actum circa creaturas possibile habere debet: sed non potest habere displicentiam, cum creaturæ in illo statu sint bonæ; ergo debet de iis habere complacentiam. Hæc tamen ratio parum videtur efficax; quamvis namque concederetur non posse in Deo esse puram omisissio, posset nihilominus nec amorem, nec displicentiam circa creaturas possibile habere, sed versari circa eas positive, non pure omittere, dicendo nimirum, Nolo de creaturis possibile complacere.

IV. *Alia inefficax ratio est Dei complacentia de rebus possibile sit; necessaria.*

Obijciunt

V. Obijciunt aliqui primò: bonitas, quæ in creaturis possibilibus relictet, non est infinita; ergo non potest Deum ad earum amorem necessitare. Respondetur, infinitam, seu summam bonitatem solum requiri, ut quis ad amorem alicujus efficacem necessitetur, non ad inefficacem, & simplicem tantum complacentiam. Quamvis autem hæc complacentia in creaturis possibilibus sit Deo necessaria, non tamen illum cogit ad eas producendas, sed solum complacet in bono illo, quod in prædicatis earum possibilibus relictet, ut scilicet præcedente declaratum est. Unde idem existimo de creaturis existentibus: quamvis enim Deus liberè eas producat, posito tamen quòd produxerit, necessariò in earum existentia, inefficaci, hoc est, simplici amore complacet, non minus quàm in possibilitate.

VI. Obijciunt secundò, hinc sequi, Deum æquè amare creaturas possibilis, ac seipsum; amor namque Dei erga seipsum est tantum inefficax; Deus siquidem, cum necessariò essentialiter existat, capax non est amoris efficacis, utpote qui semper ad effectum tendit rei illius, ad quam terminatur; ergo si Deus necessariò amet creaturas possibilis, æquè illas amabit ac seipsum. Respondetur tamen negando sequelam; quantumvis enim Deus necessariò complacet in creaturis possibilibus, sicut in seipso; complacentia tamen Dei erga seipsum est virtualiter efficacis, ita ut si Deus non haberet existentiam, & penes ipsum esset eam sibi tribuere, ex vi hujus complacentiæ illam tribueret; quod seculus contingit in complacentiâ de creaturis possibilibus, quæ & formaliter & virtualiter est inefficax; de facto enim cum hac de illis complacentiâ stat negatio existentie in infinitis creaturis, quas Deus non produxit, nec unquam producat.

Amor Dei erga seipsum, sit virtualiter efficacis.

VII. Obijciunt alii tertio apud P. Herice citatum num. 7. Deum in creaturis possibilibus reperire aliquam rationem mali, respectu namque Dei, inquirunt, sunt mala; obstant enim quo minus Deus sit unicum ens possibile: unde ob hanc rationem mali, amor Dei erga creaturas hæc retardatur, & non est necessarius. Sed contra: nam, ut rectè P. Herice num. 8. hinc sequeretur, Relationes aliarum duarum Personarum in divinis Patri aeterno esse malas, cum in causâ sint, cur Pater solus non sit Deus, & Persona divina. Dico itaque tantum abesse, ut creaturæ possibilis sint Deo mala; ut bonæ potiùs sint respectu illius, conducunt siquidem ad liberalitatem, ac misericordiam, aliæque attributa ostendenda. Addo, si non essent creaturæ possibilis, Deus non solum non esset unicum ens possibile, sed nec omnino ens possibile, utpote qui, ut supra, & Disputatione sextâ Physicorum ostendit, dicit Relationem transcendentalem ad creaturas, siquæ, iis implicantibus, implicaret.

VIII. Nec etiam urget, quod ex eisdem loco citato affert P. Herice, Deum scilicet in unione Hypostaticâ rationem aliquam mali, sibi quæ disconveniens invenire, quòd nimirum per illam fiat, ut non sit in unica naturâ divinâ singularis hæc excellentia, eam scilicet solam esse dignam, quæ adoretur adoratione latriæ: & ob hanc, inquirunt, causam amor Dei, seu complacentia in unionis hujus possibilitate non est necessaria. Hoc, inquam, non urget; ex unione enim Hypostaticâ nihil decedit de dignitate divinæ naturæ, cui integrum adhuc manet singulare illud privilegium, Dei proprium, videlicet naturâ suâ exigere adorationem latriæ: quod verò ratione naturæ divinæ hoc aliis etiam per participationem communicetur, nihil Dei ex-

Ad varia Dei attributa ostendenda, iuravit creaturæ possibilis.

Ex unione Hypostaticâ non recedat, Deum non amare necessariò creaturas possibilis.

cellentia detrahit, sed ejus potiùs dignitatem, & eminentiam commendat.

Quæres, utrùm Deus amet etiam impossibilia? Certum est, Deum non ea amare amore propriè dicto, cum nullum iis velit bonum. Imò existimo, in ipsis præcisè quoad prædicata illa impossibilia spectatis, Deum ne quidem habere simplicem complacentiam; cum nihil in se habeant aptum ad gaudium, vel complacentiam terminandam. In quibusdam nihilominus, quæ ad Dei perfectionem quadantenus redundant, ut est impossibilitas alterius Dei, quartæ Personæ in Trinitate &c. complacet Deus: hoc tamen est non tam in eorum imperfectione, quàm suâ perfectione gaudere.

IX. Num Deus amet etiam impossibilia.

SECTIO OCTAVA.

An hæc Dei in rebus possibilibus complacentia sit respectu omnium æqualis.

NON procedit præsens quæstio de æqualitate graduâli; Deus enim, substantia cum sit, nullamque insuper, ut supra vidimus, compositionem admittat, diversos intentionis gradus in amore suo habere nequit, sed hic ejus in res omnes affectus est simplicissimus, omni quæ ex parte indivisibilis. Loquimur itaque in præsentî de amore appetitivo; utrùm scilicet Deus magis rem unam appetit, seu affectivè ei adhareat, majore quæ, ut ita dicam, pondere in eam feratur, quàm in aliam: & sicut diversas variarum rerum excellentias cognoscendo, Angelum videlicet, hominem, aquilam, formicam &c. magis unam ex his rebus æstimat quàm aliam, & juxta cujusque perfectionem, unam alteri præfert, ita utrùm idem sit de amore seu complacentiâ, quam duabus proximis sectionibus, respectu omnium possibilium, in Deo diximus reperiri: utrùm nimirum major esse possit respectu unius objecti, quàm alterius.

I. Non est sermo de æqualitate graduâli, sed appetitivo.

Status præsentis controversiæ magis declarat.

Ratio autem dubitandi est; amor quippe Dei, ut proximè diximus, est omnino indivisibilis, idemque planè actus ex parte Dei, quo res qualque nobilissimas & vilissimas, putà Angelum, & formicam, prosequitur, ergo Deus ex parte suâ omnia amat æqualiter, in eodem enim actu esse nequit inæqualitas, sic enim idem esset inæquale sibi.

II. Ratio dubitandi desumitur ex indivisibilitate actus divini.

Hæc tamen ratio, meo judicio non convincit, & in variis instari potest actibus, tum voluntatis, tum intellectûs, qui quamvis sint in entitate indivisibiles, respectu tamen diversorum objectorum, virtuales habent diversitatem, eumque cui insunt, circa diversa objecta diversimodè afficiunt. Imò in ipsis sensibus hoc cernitur, objecta namque diversissima, ut albedo & nigredo juxta communem Philosophorum sententiam, eadem visione indivisibiliter representantur; indivisibiliter, inquam, esto enim visio materialis tam intensivè quàm extensivè sit divisibilis, nulla tamen illius pars est, etiam minima, quæ utrumque hoc objectum, albedinem scilicet & nigredinem non representet, & tamen inæqualiter, multò enim clarior est respectu albedinis quàm nigredinis, ut constat. Quod adhuc clarius cernitur, si duo vel plura objecta inæqualiter distantia, eodem actu represententur; in hoc enim casu, quod vicinius est, clarior per actum illum videtur, quàm objectum remotius.

III. Albus in se realiter indivisibilis, virtualiter multiplex esse potest, respectu plurium objectorum.

Hoc idem contingit in actu intellectûs, simpliciter scilicet apprehensione eorundem objectorum ex hæc

IV.